

Akademik Etik & Hukuk

İleri

Herkes

Akademik Etik İhlal Türleri — FFP ve Diğer İhlaller

Akademik sahtekarlığın türleri: fabrication, falsification, plagiarism (FFP), duplikasyon, salami slicing ve yaptırımlar.

Zafer Hoca · Yayın: 04.04.2026 · 1 dk okuma

FFP: Üç Büyük Günah

Akademik etik ihlallerin en ağırları FFP olarak adlandırılır ve tespit edildiğinde kariyeri sonlandırıcı yaptırımlara yol açar.

Fabrication (Uydurma)

Hiç yapılmamış deneylerin, toplanmamış verilerin veya elde edilmemiş sonuçların uydurulmasıdır. Örnek: anket uygulamadan sahte anket verisi oluşturmak, laboratuvar deneyi yapmadan sonuç yazmak. En ağır etik ihaldir — tespit edilirse unvan geri alınır, tüm yayınlar geri çekilir.

Falsification (Çarpıtma)

Gerçek verilerin manipüle edilmesi, istenmeyen sonuçların gizlenmesi veya verilerin hipoteze uyacak şekilde değiştirilmesidir. Örnek: istatistiksel olarak anlamlı çıkmayan sonuçları çıkarmak (p-hacking), grafiklerde eksenleri manipüle etmek, aykırı değerleri gerekçesiz silmek.

Plagiarism (İntihal)

Başkasının fikir, metin veya verilerini kaynak göstermeden kullanmak. Doğrudan kopyalama, parafraz intihal, mozaik intihal, öz intihal. Turnitin/iThenticate ile tespit edilir. Detaylı bilgi için İntihal Rehberimize bakabilirsiniz.

Diğer İhlaller

Duplikasyon (Duplicate Publication): Aynı makaleyi farklı dergilere göndermek veya aynı veriyle birden fazla makale yayımlamak (salami slicing).

Salami Slicing: Tek bir araştırmayı yapay olarak birden fazla makaleye bölmek. Örneğin 300 kişilik örnekleme 3 × 100 kişi olarak ayrı makalelere dönüştürmek.

Yazar manipülasyonu: Katkısı olmayan kişiyi yazar yapmak (gift authorship), katkısı olan kişiyi çıkarmak (ghost authorship).

Çıkar çatışması gizleme: Araştırmayı finanse eden kurumla ilişkiyi beyan etmemek.

Yaptırımlar

Üniversite düzeyi: Uyarı, kınama, kadro iptali, görevden uzaklaştırma.

ÜAK düzeyi: Doçentlik başvurusunun reddi, doçentlik unvanının geri alınması.

Dergi düzeyi: Makale geri çekilmesi (retraction), yasaklama (ban).

Hukuki: Fikri mülkiyet davası, tazminat.

Etiketler: #Etik #İntihal #Makale

YDS/YÖKDİL barajı akademik kariyerinizi engellemesin. Zafer Hoca kursları:
zaferhoca.com.tr/magaza